

Danh từ Việt Nho

Tác Giả: Việt Nhân

Thứ Tư, 29 Tháng 12 Năm 2010 06:11

Nho đây là nguyên Nho, có mặt số khác biệt với Hán Nho, Tống Nho...

Nho đây có nguồn gốc từ Thời Ngũ kinh, mà nhất là cũng có nguồn gốc trong các điển chương Việt như các công nghệ, trong Trống Đờng, trong làng xã, trong phong tục tập quán Việt. ., do đó mà giáo sư Kim Đôn nh gười là Việt Nho.

Việt Nho không là mặt ý thức học

Ý thức học là mặt học thuộc lòng những ý tưởng trừu tượng do giác quan cung cấp, (những chi tiết) để xây dựng thành mặt học thuộc lòng có lý luận chặt chẽ, có mặt chức năng hồi. Những những ý tưởng trừu tượng đó là những hình ảnh chết, không công không mang mặt số công nào, rời xa thực tiễn nhân sinh là con người và cuộc đời. Đây là những công trình suy tư của những nhà hàn lâm trong các trường học Tây phương, không liên quan thiết thân gì đến đời sống con người nơi đây và bây giờ.

Còn Việt Nho là mặt Đạo học, mặt Đạo sống làm người.

Sau đây chúng tôi xin trích dẫn mặt số ý tưởng của Giáo sư Kim Đôn về triết lý nhân sinh của Việt Nho.

Việt Nho là mặt Đạo học

" Việt Nho là mặt đạo học, là mặt học triết, rất trừu tượng để hiểu sinh: " Thiên đạ chi đời đời Việt sinh " : Cái đức lớn của Trại Đột là số Sống.

Và cũng là mặt triết lý tìm Đạo ngay trong đời sống con người, trong những việc hàng ngày gần gũi, công việc trong gia đình và xã hội.

Danh từ Vị t Nho

Tác Giả: Vị t Nhân

Thứ Tư: 29 Tháng 12 Năm 2010 06:11

"Đ o b t vi n nh n, nh n chi vi đ o vi n nh n, b t kh dĩ vi đ o " (TD.13) : Đ o không xa con ng i, đ o mà ph i tìm xa con ng i , thì không còn là đ o n a.

Ta có th coi đó nh là tiêu chu n : H tri t lý bàn nh ng chuy n không thi t vào thân tâm đ u là tri t h c đ ch i làm c nh .

Cái c t c a đ o h c là đi vào n i tâm sâu th m , vì ch n i đó m i có s ti p xúc tr c ti p v i ngu n S ng bao la c a vũ tr , nên càng l n sâu vào n i tâm thì càng ti p c n v i dòng s ng, vũ tr càng giàu kh năng thâu hoá và sinh l c th n khí càng thâm h u .

Bao nhiêu t t ng dù cao xa nh Th ng đ , H n thiêng, Th n linh . . . không n i li n đ c v i tâm th c mình thì s tr thành đ ng kh c ng , nên dù có phong phú cũng gi ng nh s a ng i m d i dào, nh ng ng chuy n sang bào thai đã b c t đ t không sao nuôi đ ng đ c bào thai n a.

Nh ng t t ng tri t Đông nh Tam tài, T t ng, Ngũ hành , Bi n đ ch. . . , n u không duy trí đ c m i liên h òng c t v i thân tâm cũng ch u chung s ki p .

Mu n c u v n ph i nh n th c ra m i liên h c n bao trùm đ c t c toàn th . Vì ch có toàn th m i s ng, t ng ph n đã ch t ra thì ch kh c ng mà thôi.

Tri t lý hi n đ i khác v i tri t lý c đ i n hai đ i m: m t là đ kích lý trí tr u t ng, hô hào tr l i v í c th . Hai là tuyên đ ng đ i s ng t nhiên, chú tr ng đ n tình c m và b n năng, do đó n i lên m t trào l u tri t lý mang nh ng tên nh Hi n sinh, Duy sinh, Toàn sinh, nghĩa là chú ý đ n s ng , mà s ng là hình là b n năng.

Đó là hai đ i m r t h p v i tri t Vị t, m t tri t lý v n tr ng đ c sinh, g i là tri t lý nhân sinh.

Nhân sinh là gì?

1.- Nhân sinh không là Khoa học thực nghiệm

Khoa học thực nghiệm là khoa học mà các nhà triết học mßnh danh là tßnhiên học, vật lý học (naturalistes, physiciens) . Trßi qua hai ngàn năm lịch sử của triết học khoa học chung mßt ngắn, nghĩa là đßi biểu cho hình tßng cũng như tßng hình đßi biểu cho sự vật. Thế nghĩa là hai lĩnh đßi dißn chß nên của vật lý học và triết học thành nhßng ý niệm trừu tượng và xa xôi.

Đßn Marx bßt triết học phßi nhßp theo chính trị, kinh tế, ý thức đßu tranh, khißn triết học thành cái gì bßt tùy phß mà không phßi là mßt khoa đßc lập.

Hßn nay các triết gia tên tuổi đã tßgißchßtrßng đßt căn bản triết học trên khoa học, chính trị, kinh tế, nhßng cũng chßa đßa ra đßc mßt lập trường và vßng chßc, nên sự dßm chân lên khoa học và chính trị vẫn còn xßy ra, tuy hình thức trở nên tinh vi hßn.

2.- Nhân sinh cũng không phßi là bách khoa

Hoßt trßng của triết học không phßi là bách khoa, đß cái gì ngßi học triết học cũng phßi biết. Ngßi học triết học không cần làm bßn tóm tắt các khoa học, vì bách khoa đã có nhßng tay chuyên môn của mßi ngành đßc kể, nên nhßt đßnh phßi chu đáo hßn của mßt ngßi phßi biết tất cả. Vì vậy nên ngßi học triết học không nên đß chú ý bßám nhß vì mßt khoa nào, phßi đß lòng vào Đßo đức vào cái Toàn thể. Đó mßi là chß chú tâm của triết học.

Triết học phßi đi tß đß (information) tß thßng nhßt (formation) và quý hßn nßa là bißn hoá (transformation) .

3.- Nhân sinh không có nghĩa là phß thông

Nhißu ngßi trách triết lý nói nhßng chß sâu xa quá tßm hißu biết của đa số quần chúng, mà không bám rißt lấy đßt phß thông, thoßt coi nhß xa lß đßi sự ngß, không nhß ích gì.

Danh từ Việt Nho

Tác Giả: Việt Nhân

Thứ Tư, 29 Tháng 12 Năm 2010 06:11

Những đồ lý là vịn đồ linh thiêng vì thế, nếu không phải là " trung nhân dĩ thủng " thì hiểu sao được những người phụng u áo ngay thánh nhân còn " Hủu sủ bủt tri " : còn có những người đi u mình chủ a bủt " kia mà.

Ví dụ như thuyết Tủng đồ của Einstein lúc đũ đã mủy ngủi hiểu u thủ u, hoặc như máy móc chủ ng hủn " dân khủ sủ do chi, bủt khủ sủ tri chi " , nghĩa là thủng nhân bủt dùng (do chi) là đủc, chủ có bủt bủc phủi hiểu u máy móc bên trong (tri chi) ra sao đũu .

Đủt phủ thông thì ta chủ bủt những cái thủng thủng, mà đi tủi những cái cao siêu rủt đủ mủt chân đủ ng trên thủ c tủi.

Vủy ngủi hiểu triủt phủi có đủ tinh tủ đủ có thủ nhìn ra cái phi thủng trong những cái thủng thủng, thủng nhân chủ thủ đủc những cái thủng thủng, chủ có con mủt tinh tủ củ a triủt nhân mủi nhủn ra cái phi thủng trong đủ.

Ta có thủ lủy lủi tiủn củ a Nho giáo làm tiêu chủn : " Quân tủ chi đủo, tủo đũan hủ phu phủ, củ p kủ chí giủ sát hủ thiên đủa " . Đủo quân tủ khủi đủu tủ viủc thông thủng Vủ Chủng trai gái, đủn tủi cùng củc quán thông trủi đủt . Vủ chủng, âm đủng là hai đủi củc nủn tủng củ a Kinh Đủch.

Thủu thông thủng là mủt chân đủng trong thủ c tủ nhân sinh , thủu cao sủu u áo là thủu phủn linh thiêng củ a con ngủi vủy .

(Kim Đủnh : Tâm tủ : VIII)

4.-Nhân sinh là củc sủ ng nhủ p theo trủng Biủn đủch củ a Vủ trủ

Vủ chủng, trai gái, ỏn nủi, đi đủng , âm đủng . . . tuy là những tiủng nủi tủ m thủng, những đủu là hai đủi củc nủn tủng củ a Kinh Đủch.

Kinh Đủch đủc viủt ra là đủ giúp ngủi đủc mủc nủi đủi sủ ng vủi tiủt nhủ p Uyên nguyên . Trung

Danh từ Vị t Nho

Tác Giả: Vi t Nhân

Thứ Tư, 29 Tháng 12 Năm 2010 06:11

Dung là sách tóm l c Đ o lý Kinh D ch.

Tinh th n c a Kinh D ch là ch Tu Th i .

Chúng ta th tìm hi u hai ch Trung Dung đ i khóa c nh Tu Th i .

Ch Dung có ba nghĩa :

Dung có nghĩa nh ch D ng là dùng .

Dung có nghĩa nh ch Phàm là t m th ng .

Dung cũng còn có nghĩa nh ch H ng , nghĩa là th ng th ng .

Dung là dùng

Dung là cách dùng mà không coi là v t th . Đó là " Ch p k l ng đ oan " (T. D. 6) . " Ch p k l ng đ oan " thì không " Ch p nh t ". Ch p nh t thì x bách nghĩa là b m t đ u m i kia và t t c nh ng gì t vi làm nên m i liên h v i nó.

Thí d trong âm giai có 7 cung mà ch p có m t cung đ u hay cung cu i, thì t c là b m t 6 cung kia v i vô vàn ti u đ (coma) g a 7 cung c a toàn âm giai.

Khi áp đ ng nh nguyên vào Th i gian thì, m t là ch p Dĩ vãng hay là T ng lai.

Danh từ Vị trí Nho

Tác Giả: Vị trí Nhân

Thứ Tư: 29 Tháng 12 Năm 2010 06:11

Ngôn ngữ cội, vị trí Chắp kíp ngôn đoạn là kíp độn cả Dĩ vãng lẫn Tồn ngữ lai, nhưng không đặt quan trọng vào đó như độn ngữ, mà chỉ coi như hai đoạn, hai tồn cùng cấu trúc trường (champ) cấu trúc liên hệ. Liên hệ đó gọi là Trung tâm trong Hiện tại, "độn ngữ Trung tâm" (T.D.6).

Dung là Tâm thế ngữ

Chính vì tâm thế ngữ mà không ai để ý độn, nhưng độn là điểm then chốt để bước sa đoai hay độn Độn.

Tâm thế ngữ là một cấu trúc ngữ nhất ai cũng thấy, cũng với từ. Thế ngữ nhất là gì? Thưa là ở đây và bây giờ.

Chúng ta đã biết: Dĩ vãng thuộc Độn, Tồn ngữ lai thuộc Thiên, còn Hiện tại là ở đây và bây giờ là thuộc Nhân (cấu trúc con Ngôn ngữ). Mà "Độn bắt vị Nhân", nên Độn không không có ở trong Dĩ vãng hay Tồn ngữ lai, mà ở ngay tồn tại ở đây và bây giờ, lúc mọi người đang sống đang dùng, nhưng người thế ngữ không thấy, "bách tính nhất độn ngữ nhi bất tri".

Có hai thế bây giờ: Một thế bây giờ vòng ngoài phân cách khi Dĩ vãng và Tồn ngữ lai, nên không thoả mãn con người vốn cấu trúc mong đợi gì bao la to lớn, do đó nó chú ý lui chú ý tới như thôi độn cấu trúc Dĩ vãng và Tồn ngữ lai: nó lưu lại Dĩ vãng một mặt tâm trường bằng thế ngữ nhất, phi tồn tại, tức xót, độn cay. . . , lại chia cho tồn ngữ lai một mặt âu lo, trừ tính, số hãi, ở từ . . . , thành thế còn gọi lại cho Hiện tại có chút xíu tâm hồn độn sống, nên nó sống với ngữ ngoài, nghĩa là với Tồn ngữ lai, mà Tồn ngữ lai chỉ là Dĩ vãng phóng tới, và như thế là vong thân, khi hiểu Thân là Độn Thế Tâm linh, mà chỉ còn thu hẹp vào cá thể có giới hạn, vì chỉ dựa vào có Dĩ vãng và Tồn ngữ lai là nhưng vốn cấu trúc Không Thế gian có giới hạn.

Bởi vậy tuy ở trong Hiện tại mà vốn thiêu Hiện diện như Heidegger nói: "Présent sans présence", hay như Độn học nói rõ hơn: "Tâm bất tại".

Khi Tâm đã bất tại thì có xem cũng chẳng thấy, có lắng cũng chẳng nghe, thì dù có một cũng không gọi là hiện diện, vì tâm trí còn đặt vào Dĩ vãng và Tồn ngữ lai.

Từ ngữ lai là Dĩ vãng phóng từ, mà Dĩ vãng gắn liền với không gian, vì bất cứ nào cũng đã xảy ra trong một không điểm và thời điểm, nên Dĩ vãng không rời khỏi không gian. Không gian có phân từ ngữ, đo điểm, cắt xé ra điểm. Vì thời ngữ đi lưu trí vào Dĩ vãng có tâm từ ngữ bất xé, ly tán y như không gian, nên một khả năng như ra hiện tại vĩnh cửu vô biên. Bởi Hiện tại là điểm phi không gian, nên từ vị. Chính như chủ từ vị, chủ phi không gian mà nó có thể thoát khỏi không gian, mà thoát khỏi không gian cũng là thoát khỏi thời gian gắn liền với không gian, nghĩa là thoát khỏi những hạn chế nhỏ, chủ từ hợp.

Và như vậy là vượt lên nghĩa thời ba là Thời ngữ Hằng (eternity).

Định là Thời ngữ Hằng

Nói Thời ngữ Hằng cũng là công dụng như bất cứ danh từ nào. Vì Thời ngữ Hằng không có nghĩa là kéo dài mãi mãi từ thời hợp này qua thời hợp nữa vô cùng.

Thời ngữ Hằng không có kéo dài ngắn chi hết, nên gọi là " vô biên phiêu giã " hoặc vô thu vô chung. Như vậy có nói Hiện tại nối liền Dĩ vãng với Từ ngữ lai cũng chỉ là cách nói từ m dùng, vì cái bất giã mãi mãi không có trôi chảy, vì h có trôi chảy, có kéo dài từ c là có đầu có đuôi, mà Thời ngữ Hằng là vô thu vô chung, nên cũng " Vô hạn x giã ". Do đó rất từ vị, khuất mắt bá tính.

Chính vì thế nên Tiên hiện không đặt quan trọng trên những đức kiên do tại một thân thế, vì những cái đó thời ngữ nhân ai cũng chú ý. Còn ngữ pháp học minh triết cần phải cần trọng cái đi u mà mắt không thấy, tai không nghe, vì chính bởi nó không hiện ra hình nào cả: " vô hạn x giã ", nên nó không phải, không trong với.

Chính vì chỗ từ vị hạn ngữ thời ngữ đó nên triết gia cần tập luyện cần trọng với những cái mắt không thấy, tai không nghe, vì những cái từ vị đó mới là cái Thời ngữ Hằng bao trùm với với. Bởi đây sách nói: không gì hiện rõ bằng cái ẩn tàng, không gì hiện lộ bằng cái từ vị: " Thời cần quân từ giã thời n kẻ s bất đ, không cần học kẻ s bất đ, . Mục hiện học, mục hiện học vị".

Danh từ Vị t Nho

Tác Giả: Vi t Nhân
Thứ Tư:, 29 Tháng 12 Năm 2010 06:11

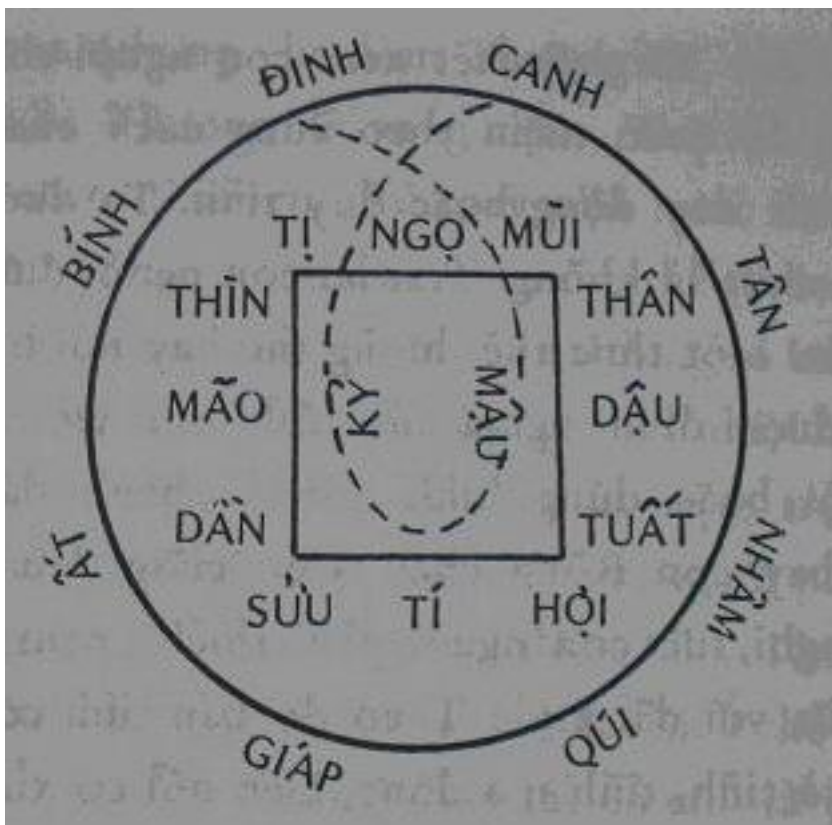
Vì hi n t i đ y là " vô b n phiêu gi " , nên g m cả Dĩ vãng và T ng lai , nên s ng tr n v n đ c nó thì cũng bao trùm cả Dĩ vãng v T ng lai .

V y trên ta bàn v Tr , t c là " vô b n phiêu gi " (vô b n phiêu dã : Tr dã)

Bây gi ta khai thác ph n Vũ : " Vô h x gi " (vô h x già :Vũ dã)

Tri t lý đ y là tri t lý không đ u c " vô h x gi " , nên ph i đ t n n ng trên tâm th c con Ng i . Vì tâm th c con Ng i cũng gi ng Vũ Tr , không đ u nh ng không đ u không .

Ta h y xem chu k đ th c a th p Thiên can và th p nh Đ a chi đ i đ y :

Vòng tròn ch hi n t ng nh ng bi n c ghi b ng Tý, Sửu, Dần . .

Xét về mặt hiện tượng thì Tý, Sửu, Dần có trước có sau và ở đây là : Tý trước và Dần sau Sửu , nhưng so với trung điểm Mậu Kỵ thì Tý, Sửu, Dần đều cách trung điểm bằng nhau, nên không trước không sau, không Đông, Tây, Nam, Bắc . Số hiện diện trên và dưới Tý Sửu, Dần mặt cách trước tiếp và đứng thì cùng mặt lúc (uno- intuitu), không cần xếp danh , vì không có khoảng cách nào hết, và như vậy không vật nào hay biến cố nào không ăn rỗng vào trung điểm Mậu Kỵ, Kỵ là Đới thì bất danh, còn các biến cố như dòng sông ngày đêm trôi chảy không ngừng (bất khả trú đã) .

Vậy Kỵ là Minh đức là Tính mệnh . Bởi thế khi làm sáng đức cái Minh đức thì không có gì không ở đây ở nơi mình , nên mình không thể lừa dối . " Kỵ thế thế bất kỳ , nhi bất khả ly " (T.D I) .

Vì thế không đức xa mình để tìm Đạo, vì Đạo không xa người . Đạo không ở vật này hay vật kia, mà ở ngay nơi tâm mình (Kỵ) như trong tâm bất biến .

Tên nguyên lý đó ta có :

Hệ luận thế nhất

Các sự vật các biến cố luôn biến danh không quan trọng, nên sự cao

có hay thế kém không nên tìm ở vật ngoài trời , nhưng phải tìm ngay trong chính mình. Nếu đứng góc đức hoàn hảo thì là hoàn hảo bất chấp vì c sang hay hèn, chức năng trọng hay khinh

Sự quan trọng là ở chỗ đóng hoàn hảo vai trò chứ không ở vai trò cao thế sang hèn .

Danh từ Viết Nho

Tác Giả: Viát Nhân

Thứ Tư, 29 Tháng 12 Năm 2010 06:11

Cho nên vai cha thì làm cho hát mình làm cha, làm con thì cũng tán tình làm con : quân quân, thán thán, phá phá, tá tá . . .

Chính vì thá mà ngá i thá u hiá u triát lý có phong thái nhân loái bình hành, không kiáu cách, không bá điáu, không luôn miáng nói đán siêu hình, bàn vá đác lý, vì đái vái há không có gì cách biát giáa linh thiêng vái đái sáng tháng nhát, và mát cuác sáng bé nhá tái đáu, ngá i đái cho là hán mán đán máy cũng ván có đá khá năng sáng thuán theo Thiên lý, sáng ăám pá đáy Đáo , khái tìm Đáo đáu khác xa hán.

Chân Đáo vô biên , nên không đáu không , không đáu không có Đáo (Các háu Thái các) .

Há luán thá hai

Là cháp nhán ngay hoàn cánh đáng có và nháng lân nhán đáng pá đáy, vái tát cá nháng khiám khuyát cáa mái ngá i .

Không phái cháp nhán đáng i lá đáó, mà phái cát bác tián lên cho cao hán, mau hán. Đây là thái đá sáng cáa Nguyán Công Trá, không phái chá có làm quan, mà làm tên lính cũng cá và có thá hành Đáo.

Đây là lái hành xá triát lý "Đá Đây " , mà sách Trung Dung có câu :

" Quân tá tá ká Vá nhi hành há, Chính Ká nhi bát cá u á nhán, tác vô oán. Tháng bát oán Thiên, há bát oán Nhân " (T. D. 14).

Ngá i quân tá tuá theo cái chá đáng hián tái cáa mình mà hành xá, không mong chá cáy đáa vào bên ngoài đáu đái hay trên . Đát trán ván tráng tâm vào mình, mà không cán á ngá i thì khái oán trách .

Danh từ Việt Nho

Tác Giả: Việt Nhân

Thứ Tư: 29 Tháng 12 Năm 2010 06:11

Như đó mà người quân tử ở mọi hoàn cảnh nào cũng an nhiên thái.

Triết Nho như một nghệ thuật sống, nghệ thuật sống.

Tâm là tâm hồn, vì là trung tâm, là nguồn suối thiêng, là Toàn thể viên dung

Đây là thái độ sống theo hướng tâm thiên đạo, tức là cuộc sống như một theo trường đạo biến đổi của vũ trụ.

Vì nhân sinh phải hiểu bình đẳng triết lý, nghĩa là trên một bình đẳng khác hẳn với đời sống công dân, kinh tế, chính trị thông thường.

Đời sống triết lý nhân sinh phải là một đời sống có thực như một, mọi hành vi của chúng phải quy hướng theo một tiêu chuẩn, một đích đến.

Đích đến đó trong triết lý nhân sinh chính là Tính Bản nhiên của Người:

Vì người tôn giáo đến đó có thể là người truy tìm của Thiên minh.

Vì triết học lý niệm là lý với sự kết thành ý thức.

Vì Nhân sinh là : " Tâm đạo dĩ thu được Tính Mệnh chi lý " (HT.) : Thu được theo cái đạo của Tính Mệnh.

(Kim Đỉnh : Tâm tử : III . 4)

Danh từ Việt Nho

Tác Giả: Việt Nhân

Thứ Tư: 29 Tháng 12 Năm 2010 06:11

Tính mệnh

Tính Mệnh chạ vào nhạ ng hạ n cạ c vạ n gạ n liạ n vạ i sạ xuạ t lạ cạ a Tính Thạ .

Tính Thạ là Đạ i thạ Viên Dung, tròn đạ y sung mẫ không thạ thêm gì vào đạ c.

Nhạ ng khi đạ n thân vào quá trình " xuạ t lạ " và tạ ý đi vào thạ i gian kạ tiạ p có trạ c có sau, thì cũng có đạ c có đạ (không gian) nghĩa là Thiên (tạ i thiên thành tạ ng) bao la nhạ chạ u khuôn mình vào nhạ ng giạ i mạ c hạ n hạ p giạ i là Mệnh (tạ i đạ a thành hình) .

Do đạ khi con ngạ i muạ n đạ t " Đạ i thạ bao la " là trung tâm thì phạ i khạ i đạ u tạ " Mệnh " bé nhạ , bạ t buạ c khạ i đạ u tạ đạ đi lên .

Nho triạ t hình dung Tính Mệnh bạ ng hai biạ u tạ ng Quy và Cạ .

Quy :

Quy là thạ p tạ nhai (𠄎) có bạ n đạ u cách đạ u trung tâm. Trung tâm hiạ n đạ n đạ ng thạ i vạ i hạ t mạ i đạ m chu vi (cạ a vòng tròn) , nghĩa là trạ n vạ n, đạ y đạ , hạ t mình , y nhạ Tính Thạ trong mạ i vạ t thạ . Tính Thạ đạ chạ có thạ biạ t bạ ng cái biạ t trí trí trạ c giạ c u linh, nên Quy 𠄎 thạ p tạ nhai nạ m trong tay Bà Nạ Oa biạ u tạ ng cho tài trạ c thạ cũng nhạ cho ám tàng cạ a bà nạ i tạ ng , nghĩa là Tính Viên Dung không xuạ t lạ , nhạ ng tàng 𠄎 đạ i vạ i giạ c quan cạ a con ngạ i .

Cạ là thạ c vạ ng (𠄎) ¼ cạ a Quy , nạ m trong tay Phạ c Hy chạ đạ ng biạ u lạ . Cái luạ t biạ u lạ là hạ n cạ c y nhạ mạ i hiạ n tạ ng : đạ là cái này thì thạ là cái kia : đạ là Mạ c thì thạ là Kim, đạ là Thạ y thì không là Hoạ , ngạ i ta quen giạ i là " phạ n " , mạ t phạ n, phạ n biạ u lạ tạ t có giạ i hạ n.

Vì vạ y Cạ chạ có mạ t gạ c cạ a Quy.

Cái huyän đäc cäa Tænh phäi gäm cä Quy län Cä, cä Tænh län Mänh : Cä cái Näi vä biên län cái Ngoäi häu hän (Tænh chi đäc đä häp näi ngoäi chi đäo) , chäp nhän cäa Trong län Ngoäi, là đäi u quan träng nän gäi là Đäo : vä näu không chäp nhän Cä thì thiäu đäng vä Quy là trung đäng mä .

Thä mà Mänh là chi näu không là mäi hän häp đänh liän väi Thân tâm chúng ta, väi nhäng hoàn cänh môi träng ta đäng säng, väi nhäng lân nhän mà ta cän phäi có liên hä trong xã häi .

Tät cä bäy nhiều đäu làm nän cái Mänh , nän đäu hän cäc , nhäng cũng đäu là phän tä cät yäu cäa Tænh Thä , đäu là chính Đäo. Ngoài ra không còn chi cä. Vì không có chi xäy ra ngoài Tænh Mänh hät.

" Mäc phi mäng đä. Thuän thä kä chính " : Không chi là không phäi mäng, biät chäp nhän thì mình đi trong chính Đäo. Đi hät cái đäng đä cho đän chät thì cũng là chính mäng räi, täc cũng là chính Đäo đó : " Tän kä Đäo nhi tä giä, chính mänh đä " (Tän tâm : Mänh Tä VII. 1)

Mà ai chính đäc cä mänh thì sä đäc Đäo. Đäc Đäo là đäc Kä khi hiäu Kä theo nghĩa säng nguyên là Đäi Ngä tâm linh tròn đäy viên mãn. " Cä Sĩ đäc Kä yên " (Mänh Tä VII B . 24) : " Cho nän kä sĩ đäc Kä " Đäc Kä khi kä sĩ biät " Thuän tänh mänh chi lý " .

Thäng ngäi ta ít nghĩ täi đäu đó , bäi lä bä ràng buäc trong nhäng nguyên väi giäi quyät chän mät bä mät, thành ra không chäp nhän trän vän cái mänh nhäng phát xuät tä mät nguyên do khác , và vì thä không nhìn ra räng " Tät cä là đäo " , và không mät sä thä nào đäu bé män täi đäu cũng nhäng không mät biän cä nào đäu bi thä mät tai häi täi mäy mà không do Đäo, chä không thä do nguyên uä nào khác nhäng lân nhän cäu nhän, ma quä, tà đäo. . . , täi cái này hay cái kia gây tai häa cho tôi. . . , y nhäng trong thä giäi này có cái chi bên ngoài cái mänh, là bên ngoài cái : Muän" cái mänh län Đäi thä cäa Tænh thä. Cũng vì chäa nhän thä cä ra chiäu kích vũ trä näi mình, nän chäa bao gäm đäc tät cä, nän mäi đäng hoang mang ngä väc, täng còn có cái gì xuät hiän bên ngoài mình mà không bät nguän tä tänh thä cäa mình, cäa Kä, nhäng tä mät nguän suäi phát sinh. Và nguän suäi đó không ở đäu xa nhäng läi ở ngay chính näi mình. Do đó tät cä mäi sä đäu do mình, do Kä näi mình muän, do Tâm mình. Đó gäi là tänh mänh, còn khi không thäu vào đäc vòng sinh täc không nhän ra đäc chiäu kích vũ trä näi mình thì gäi là đänh mänh, täc coi mänh nhäng cái chi tä ngoài mình, näu xem tä trong , thì mäi cái bé nhä, cái xäu xa đäu khä đäu mang ý nghĩa y nhäng cái chä mäng đen trong bäc hoä, xem mät mình nó thì không có ý nghĩa, nhäng xe toàn thä bäc hoä, ta thäy cái chä mäng đen rät cän cho sä hoà häp, cho cái tuyät mä cäa toàn bäc hoä. Cũng thä, näu ta chä đäng mänh , täc là xem mäi biän cä räi räc không liên hä väi cái Tænh thä, thì không thäy đäc ý nghĩa, và do đó không chäu chäp nhän mäi biän cä đäu thäng gian khä và täng đäu nhäng do ngäi này hay täi träi đät chi ở đäu, nän đäng ra oán thán, lo säu buän täi.

Danh từ Việt Nho

Tác Giả: Việt Nhân

Thứ Tư, 29 Tháng 12 Năm 2010 06:11

Như thế là chúng ta xem có Mệnh mà bị Thiên thì không còn là Tính, và không phải là sự sống theo tính chất của, vì Thiên với Mệnh mới là Tính, mà có theo đúng tính trên vận (sức tính) của hai phần tầng trên (Thiên) và dưới (Mệnh) mới là đúng là sự sống nhân sinh...

(Kim Đính : Tâm số : VIII . . 3.)

Nguồn: www.anviettoancau.net